

4. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2018. № 31.

5. Стратегія воєнної безпеки України: затверджено Указом Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021. *Урядовий кур'єр*. 2021. № 59.

6. Горбачук В. М., Дунаєвський М. С., Сирку А. А., Сулейманов С.-Б. Особливості державних оборонних замовлень. *Глобальні виміри захисту економічної конкуренції* : II Міжнародна науково-практична конференція, (28 лютого 2018 року). Київ : Тенар, 2018. С. 36–39.

УДК 342.9:347.7

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.4.30>

ТКАЧУК О.П.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ З ВИЗНАННЯ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ ДОБРЕ ВІДОМОЮ АПЕЛЯЦІЙНОЮ ПАЛАТОЮ

ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS FOR THE RECOGNITION OF A TRADEMARK BY THE WELL-KNOWN APPEALS CHAMBER

Оскільки публічно-правова охорона добре відомої торгівельної марки в Україні здійснюється двома шляхами: визнання торгівельної марки добре відомою Апеляційною палатою та визнання торгівельної марки добре відомою судовою інстанцією в Україні, то є нагальна необхідність проведення правового аналізу визнання торгівельної марки добре відомою Апеляційною палатою Національного офісу інтелектуальної власності.

Проводиться правовий аналіз поняття адміністративного провадження та співставлення його із адміністративним провадженням щодо визнання торгівельної марки добре відомою Апеляційною палатою. Акцентовано увагу на важливості з'ясування Апеляційною палатою факторів, які є доречними; підтвердження результатів опитування, проведеного дослідницькою організацією, яка спеціалізується в галузі проведення соціологічних або маркетингових досліджень, досліджуються докази розповсюдження продукції як на території України, так і на територіях іноземних країн, в тому числі позиції по обсягу продажу та географічному районі використання торгівельної марки, інші відомості, які, на думку її власника, свідчать про добру відомість його торгівельної марки в Україні стосовно товарів і/або послуг, що ним виробляються і/або надаються не виключаючи й інших доказів, перелік яких не обмежений законодавством.

Автором наводиться особливість визнання торгівельної марки добре відомою Апеляційною палатою, що полягає в даті визнання такої марки добре відомою, яка не збігається з часовими межами прийняття такого рішення. Власне наводяться приклади прийняття рішень щодо деяких торгівельних марок, які визнані добре відомими набагато раніше, ніж прийнято таке рішення щодо них.

Вперше наводяться стадії провадження з визнання Апеляційною палатою торгівельної марки добре відомою та співставляються правові норми із Законом України «Про адміністративну процедуру». Крім того, доводиться позиція щодо наявності другорядних стадій (не обов'язкових) у такому провадженні. Обґрунтовується висновок щодо відповідності Регламенту Апеляційної палати Законом України «Про адміністративну процедуру».

Ключові слова: торгівельна марка, добре відома торгівельна марка, Національний офіс інтелектуальної власності, Регламент Апеляційної палати, судова влада.

Since the public legal protection of a well-known trademark in Ukraine is carried out in two ways: recognition of a trademark by a well-known Appeals Chamber and recognition of a trademark by a well-known court in Ukraine, the purpose of the article is to conduct a legal analysis of the recognition of a trademark by a well-known Appeals Chamber of the National Office of Intellectual Property.

A legal analysis of the concept of administrative proceedings and its comparison with administrative proceedings regarding the recognition of a trademark by the well-known Appeals Chamber is carried out. Emphasis is placed on the importance of clarification by the Appeals Chamber of factors that are relevant; confirmation of the results of a survey conducted by a research organization specializing in the field of sociological or marketing research of well-known trademarks, evidence of the distribution of products both on the territory of Ukraine and on the territories of foreign countries is investigated including positions on the volume of sales and the geographical area of use of the trademark, other information that, in the opinion of its owner, indicates the good reputation of his trademark in Ukraine in relation to the goods and/or services produced and/or provided by him, not excluding other evidence, the list of which is not limited by legislation.

The author cites the peculiarity of the recognition of a trademark as well-known by the Appeals Chamber, which consists in the date of recognition of such a trademark as well-known, which does not coincide with the time limits of making such a decision. In fact, there are examples of decisions being made regarding certain trademarks that are recognized as well-known long before such a decision is made on them.

For the first time, the stages of proceedings to recognize a trademark as well-known by the Appeals Chamber are presented, and the legal norms of the Law of Ukraine "On Administrative Procedure" are presented. In addition, the position regarding the existence of secondary stages (not mandatory) in such proceedings is proved. The conclusion regarding the compliance of the Regulations of the Appeals Chamber with the Law of Ukraine "On Administrative Procedure" is substantiated.

Key words: *trademark, well-known trademark, National Intellectual Property Office, Appellate Body Regulations, judiciary.*

Вступ. Аналіз досвіду країн ЄС у сфері правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності та особливостей захисту цих прав не втрачає своєї актуальності в контексті набуття Україною статусу кандидата у члени Євросоюзу, за який проголосували 23 червня 2022 року лідери 27 країн ЄС. Водночас Єврокомісією була висунута низка вимог, які повинна виконати Україна. Подальша підготовка до членства передбачає реформування законодавства відповідно до принципів ЄС щодо охорони та захисту кожного громадянина та суб'єкта господарювання [1, с. 67].

Особливий інтерес широкої наукової аудиторії отримуватиме характеристика основних сучасних підходів до розуміння поняття, ознак адміністративного процесу та їх взаємозв'язків з ключовими видами адміністративних проваджень, що формують сучасну парадигму адміністративного процесу в Україні та країнах Європейського Союзу, з метою формування нових доктринальних поглядів на їх зміст та розвиток отримуватиме [2, с. 51].

Теоретичну базу цього дослідження становлять наукові роботи українських та іноземних науковців: Питання адміністративного провадження підіймалися багатьма науковцями серед яких праці В. Авер'янова, О. Бандурки, Д. Бахраха, Ю. Битяка, В. Гаращука, І. Голосніченка, М. Джафарової, Е. Демського, І. Іванова, Ю. Козлова, Т. Коломоєць, В. Колпакова, А. Коренева, О. Кузьменко, І. Лазарева, О. Лагоди, О. Мельникова, М., Малетич, О. Миколенка, Г. Петрова, Ю. Старілова, В. Тимошука, Ю. Тихомирова, Н. Тищенко та ін.

Метою статті є проведення правового аналізу визнання торговельної марки добре відомою Апеляційною палатою Національного офісу інтелектуальної власності (далі – НОІВ).

Результати дослідження. Проаналізувавши дослідження науковців ми дійшли до висновку, що всі вони мають своє підґрунтя, і в основному стосуються адміністративного процесуального порядку вирішення справ. Малетич М.М. виділив серед основних суб'єктів адміністративних проваджень за зверненнями громадян такі групи осіб:

1) передбачені Конституцією України: громадяни, іноземці, державні службовці, юридичні особи публічного та приватного права, їх філії та представництва, тощо;

2) нові види суб'єктів, що запроваджуються в процесі взаємодії з міжнародними організаціями, громадськими організаціями іноземних країн: міжнародні правозахисні організації, з охорони публічного здоров'я, прав людини, біженців, мігрантів, що надають допомогу у реалізації певних видів адміністративних проваджень на вимогу закону, в порядку, визначеному урядом, парламентом [3, с. 66].

Більшість авторів (О.М. Бандурка, Д.М. Бахрах, Ю.П. Битяк, А.С. Васильєв, Л.В. Коваль, М.М. Тищенко та інші) визначають провадження через поняття адміністративно-процесуальної діяльності, тобто як низку послідовних дій уповноважених органів (посадових осіб), а в деяких випадках – й інших суб'єктів, які згідно з нормами адміністративного законодавства здійснюють заходи, спрямовані на розгляд і вирішення адміністративних справ [4, с. 571].

Коломоєць Т.О. визначає адміністративне провадження як вид адміністративного процесу, який об'єднує послідовно здійснювані уповноваженим суб'єктом процесуальні дії щодо розгляду й вирішення індивідуальних справ [5, с. 216].

Гончарук С.Т. зазначає, що адміністративне провадження це ряд дій компетентних органів щодо вирішення справ про адміністративні правопорушення [6, с. 59].

В умовах сучасності заслуговує на увагу позиція Іванова І.Є. щодо розгляду адміністративного провадження у двох основних значеннях:

1) самостійний інститут правозастосовної діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

2) юридичний інструмент регулювання суспільних відносин у спосіб застосування адміністративних санкцій [7, с. 108].

В науковій літературі вчені прив'язуються до адміністративного провадження в справах про адміністративні правопорушення, однак в нашому дослідженні ми говоримо про провадження, яке виникає при розгляді справи Апеляційною палатою НОІВ при визнанні торговельної марки добре відомою.

В деякій мірі можна говорити про здійснення Апеляційною палатою реєстраційних дій, оскільки на компетентний орган покладено обов'язок щодо торговельних марок, визнаних за рішенням Апеляційної палати добре відомими в Україні вести електронний реєстр [8].

Реєстраційне провадження являє собою сукупність переважно адміністративно-процесуальних дій, здійснюваних уповноваженими законом органами реєстрації. Таким чином, реєстраційне провадження є важливим елементом правового регулювання суспільних відносин, що поєднує у собі як взаємопов'язані ознаки цивільно-правового методу (засобу), правової форми контролюючої діяльності (зовнішнього вираження діяльності органів реєстрації), так і адміністративної процедури його здійснення та реалізації [9].

І нарешті дане питання було врегульоване законом, яким визначалось, що адміністративне провадження – сукупність процедурних дій, що вчиняються адміністративним органом, і прийнятих процедурних рішень з розгляду та вирішення справи, що завершується прийняттям і, в необхідних випадках, виконанням адміністративного акта [10]. Однак при визнанні торговельної марки добре відомою є певні особливості – свідоцтво не видається.

Ми вже вказували про особливість визнання торговельною маркою добре відомою – це дата з якої можна визначити її добре відомою і така дата не співпадає з датою подання компетентному органу заяви про визнання марки добре відомою. Так, наприклад, торгова марка «Marlboro» для 34 класу МКТП – тютюн, цигарки визнана добре відомою рішенням Апеляційної палати від 03.10.2012 р. з 01.01.2010 р.; торгова марка «Приватбанк» для 36 класу МКТП – фінансова діяльність, кредитно-грошові операції визнана добре відомою рішенням Апеляційної палати від 13.05.2009 р. з 01.01.2005 р.; торговельна марка «МОРОША» для товару 33 класу МКТП «горілка» визнана добре відомою рішенням Апеляційної палати від 17.12.2021 з 01.01.2016 р. і т. д. [11]. При визнанні дати, з якої торговельна марка може бути визнана добре відомою, Апеляційна палата бере до уваги відомості про дату початку використання торговельної марки та про безперервність її використання.

Регламентом Апеляційної палати визначені Умови, при яких торговельна марка може бути визнана добре відомою в Україні [8]. Зокрема законодавець вказує на розгляд Апеляційною палатою факторів, які є доречними. Наявність доречних факторів повинна підтверджуватися відомостями, що містяться у відповідних документах, у яких представлені фактичні дані, які підтверджують добру відомість торговельної марки стосовно товарів і/або послуг, щодо яких вона використовується, на вказану в заяві дату.

Законодавець не розкриває чіткого поняття «доречних фактів», але вказує на те, що використання або будь-яке просування торговельної марки може підтверджуватися, зокрема, відомостями про:

- види маркування товарів і/або застосування торговельної марки при наданні послуг;
- експонування товарів на виставках, ярмарках, зокрема міжнародних і/або національних.

При цьому можуть надаватися відомості про кількість відвідувачів виставки, ярмарки, площі виставочних павільйонів тощо;

- використання торговельної марки в рекламі;
- комерційне використання торговельної марки в мережі Інтернет;
- заходи щодо просування торговельної марки.

Цікавим є позиція про застосування як доказ відомостей про торговельну марку в певному колі споживачів, що може підтверджуватися результатами опитування, проведеного дослідницькою організацією, яка спеціалізується в галузі проведення соціологічних або маркетингових досліджень. Опитуванням повинно бути охоплено принаймні шість населених пунктів різних географічних регіонів України з кількістю населення не менше ніж 500 тис. осіб. Кількість опитованих повинна відповідати цілям об'єктивності опитування, у зв'язку з чим їх максимальна кількість не обмежується, а мінімальна повинна бути не менше ніж 500 опитованих у будь-яких двох населених пунктах і не менше ніж 125 – у кожному іншому населеному пункті [8].

Так, наприклад, при визнанні торговельної марки «Red Bull, зобр.» добре відомою в Україні доводи щодо високого ступеню відомості торговельної марки серед доречного кола споживачів ґрунтуються на Звіті про соціологічне опитування щодо оцінки рівня відомості торговельної марки «Red Bull & DOUBLE BULL DEVICE» серед споживачів в Україні, проведеного ТОВ «Дослідницька компанія «ЮСС» у 2019 році. Дослідження проводилось у 6 найбільших містах України: Київ, Одеса, Харків, Дніпро, Запоріжжя, Львів. За результатами опитування, торговельна марка «Red Bull, зобр.» відома переважній більшості представників досліджуваної цільової аудиторії – 93,8%, з яких 91,9% респондентів під цією торговельною маркою відомі безалкогольні енергетичні напої. 81,2% від кількості осіб-респондентів, кому відома торговельна марка, власником зазначили компанію Ред Булл ГмбХ. 82,2 % від кількості осіб-респондентів, кому відома торговельна марка, зазначили, що дізналися про марку до 01 січня 2016 року, 32,3% – до 2008 року, 25,6% – до 2013 року. Основним джерелом, звідки респонденти вперше дізналися про торговельну марку «Red Bull, зобр.» назвали: особисте споглядання товарів (в магазинах, закладах громадського харчування тощо – 34,2% респондентів); особисте спілкування (дізналися від друзів, родичів, знайомих – 20,2%); зовнішню рекламу (8,9%); телебачення (22,2%), Інтернет (7%), спортивні змагання та/або культурнорозважальні заходи (1,9%), професійну діяльність (0,9%) [12].

Під час проведення дослідження здійснено аналіз практики розгляду заяв Апеляційною палатою за 2019 рік. Зокрема, під час визнання торговельної марки «ГЕМАТОГЕН» добре відомою Апеляційна палата враховувала фактори відомості (визнання) знака у відповідному секторі суспільства, тривалість, обсяг і географічний район будь-якого використання знака, тривалість, обсяг і географічний район будь-якого просування знака, тривалість і географічний район будь-яких реєстрацій, свідчення успішного відстоювання прав на знак [13].

Натомість під час визнання торговельних марок «ІЛЛЯШЕВ ТА ПАРТНЕРИ» та «ЗБИТЕНЬ, зобр.» добре відомими Апеляційна палата враховувала фактори відомості (визнання) знака у відповідному секторі суспільства, тривалість, обсяг і географічний район будь-якого використання знака, тривалість, обсяг і географічний район будь-якого просування знака, тривалість і географічний район будь-яких реєстрацій, цінність, що асоціюється зі знаком [14; 15]. Під час визнання торговельних марок «ЛУН» добре відомими Апеляційна палата враховувала фактори відомості (визнання) знака у відповідному секторі суспільства, тривалість, обсяг і географічний район будь-якого використання знака, тривалість, обсяг і географічний район будь-якого просування знака, тривалість і географічний район будь-яких реєстрацій [16].

Результати аналізу свідчать про таке:

- 1) використання заявниками лише окремих факторів доброї відомості знака;
- 2) поширене використання заявниками викладеного переліку як орієнтира для збору відповідного переліку доказів і структурування заяви;
- 3) поширеність доведення факторів відомості, використання та просування знака.

Отже, наявність доречних факторів, що свідчать про добру відомість торговельної марки, є ключовою ознакою доброї відомості торговельної марки, оскільки саме їхній склад є передумовою набуття правової охорони. Правова охорона доброї відомості торговельної марки має

ретроспективний характер. Частиною 4 статті 25 Закону встановлено: «З дати, на яку за визначенням Апеляційної палати чи суду знак став добре відомим в Україні, йому надається правова охорона така сама, якби цей знак був заявлений на реєстрацію в Україні» [17, с. 212].

Позиція по обсягу та географічному районі використання торговельної марки може бути представлена доказами продажу торговельної марки по території України чи іноземним країнам. Так, наприклад, при визнанні торговельної марки «КОРОЛІВСЬКИЙ СМАК, зобр.» добре відомою в Україні подавались докази розповсюдження продукції «майонез» в асортименті за період 2010–2020 роки на всій території України, а також в країнах: Азербайджан, Ангола, Болгарія, Вірменія, Гвінея, Грузія, Ізраїль, Киргизька Республіка, Латвія, Литва, Республіка Молдова, Польща, Придністровська Молдавська Республіка, Словаччина, Швеція [18].

Докази, які можуть бути використані для визначення того, чи є торговельна марка добре відомою в Україні не є обмеженими, можуть також розглядатися інші відомості, які, на думку її власника, свідчать про добру відомість його торговельної марки в Україні стосовно товарів і/або послуг, що ним виробляються і/або надаються. Таких доказів одразу може бути декілька факторів, що свідчать про добру відомість знака в Україні і, як показує практика, чим більше доказів, тим більша ймовірність на визнання торговельної марки добре відомою в Україні.

За результатами розгляду заяви про визнання торговельної марки добре відомою в Україні Апеляційна палата приймає одне з таких рішень про:

- задоволення заяви та визнання торговельної марки добре відомою в Україні;
- відмову в задоволенні заяви про визнання торговельної марки добре відомою в Україні [8].

При розгляді заяви про визнання торговельної марки добре відомою, Апеляційна колегія керується чітким Регламентом, в якому передбачені такі стадії розгляду заявки про визнання торговельної марки ТМ добре відомою:

1. Розгляд заяви про визнання торговельної марки добре відомою в Україні.
2. Прийняття рішення апеляційної палати.
3. Третя стадія це оскарження рішення Апеляційної палати в суді.

Другорядними стадіями ми вважаємо провадження стосовно заперечення, провадження стосовно апеляційної заяви, які в Регламенті віднесені на перше місце правового регулювання.

Апеляція, на відміну від всіх попередніх стадій, фактично є необов'язковою стадією, настання якої залежить виключно від волі заявника, який обирає порядок оскарження – адміністративний (в порядку передбаченому розділом шостим Закону України «Про адміністративну процедуру» чи у судовому порядку [20, с. 690].

Закон «Про адміністративну процедуру» передбачає, що у разі відсутності адміністративного органу вищого рівня скарга щодо прийнятого адміністративного акта, процедурних рішень, дій чи бездіяльності адміністративного органу подається до того самого адміністративного органу, який прийняв адміністративний акт, вчинив процедурні дії та/або прийняв процедурне рішення чи допустив бездіяльність, що оскаржуються, якщо при ньому утворено комісію з розгляду скарг. Такий адміністративний орган має статус суб'єкта розгляду скарги [10].

Як вбачається, Регламентом передбачена процедура адміністративного оскарження рішення Апеляційної палати, порядок розгляду в Апеляційній палаті заперечень проти рішень НОІВ щодо набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, заяв про визнання прав на об'єкти інтелектуальної власності недійсними повністю або частково, заяв про визнання торговельної марки добре відомою в Україні, порядок організаційного і технічного забезпечення діяльності Апеляційної палати та вирішення інших питань, що належать до її компетенції [8]. Тому ми приходимо до висновку, що Регламент відповідає нормам Закону України «Про адміністративну процедуру». Саме наявність і застосування таких норм в теорії і виділяють як загальне та спеціальне оскарження всередині інституту адміністративного оскарження.

Висновки. Апеляційна палата НОІВ, в рамках наданої компетенції, здійснює публічно-правову охорону торговельних марок в частині визнання таких об'єктів добре відомими, реалізуючи завдання й функції держави в одній із конституційних форм діяльності, а також наділена повноваженнями державно-владного характеру.

Вперше, виділено наступні стадії проваджень Апеляційної палати НОІВ:

- I. Провадження стосовно визнання торговельної марки добре відомою в Україні.
- II. Прийняття рішення Апеляційної палати.
- III. Оскарження рішення Апеляційної палати в суді.

Причому другорядними стадіями Апеляційної палати вважаються: провадження щодо заперечення та апеляційної заяви.

Список використаних джерел:

1. Штефан Олена. Судовий захист торговельних марок в Італії. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 4. С. 67–78.
2. Малетич М.М. Європейські та національні адміністративні провадження: порівняльно-правове дослідження. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису : дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності : 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / Запорізький національний університет, Запоріжжя, 2021. 398 с.
3. Поляков І.С. Перегляд рішень окружних адміністративних судів в апеляційному провадженні : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності : 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / Національний університет імені Ярослава Мудрого. Запоріжжя. 2019. 194 с.
4. Джафарова М.В. Щодо питання розуміння адміністративного провадження як частини адміністративного процесу. *Молодий вчений*. 2016. № 12. С. 571–573.
5. Коломоєць Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник. К. : Юрінком Інтер, 2011. 576 с.
6. Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право) : навч. посібник. К. : Юрінком Інтер, 2008. 256 с.
7. Іванов І.Є. Поняття та сутність провадження в справах про адміністративні проступки. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. № 1. С. 107–109.
8. Про затвердження Регламенту Апеляційної палати Національного органу інтелектуальної власності : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 02.03.2021 № 433, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 07 травня 2021 р. за № 610/36232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-21#Text> (дата звернення 04.09.2023).
9. Болгар О.В. Інститут державної реєстрації як об'єкт адміністративно-правового регулювання. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету*. 2021. № 54. Том 1. С. 30–33.
10. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17 лютого 2022 року № 2073-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>. (дата звернення: 04.09.2023).
11. Торговельні марки, визнані в Україні добре відомими та яким відмовлено у визнанні. *Державна система правової охорони інтелектуальної власності* : веб-сайт. URL: <https://ukrpatent.org/uk/articles/ap-tm-well-known> (дата звернення: 04.09.2023).
12. Рішення Апеляційної палати від 22.12.2021 : Наказ Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» від 18.05.2022 № 75-Н/2022. URL: https://ukrpatent.org/atachs/Red_Bull-ges-2021.pdf. (дата звернення: 04.09.2023).
13. Рішення Апеляційної палати Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 5 серпня 2019 р. про визнання знака «ГЕМАТОГЕН, зобр.» добре відомим в Україні. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=4d7295be-fbee-41b1-8002-0ae44b632f1a&title=ZnakiDliaTovarivIPoslugViznaniDobreVidomimiVUkraini2019-Rik>. (дата звернення: 04.09.2023).
14. Рішення Апеляційної палати Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 25 вересня 2019 р. про визнання знака «ІЛЛЯШЕВ ТА ПАРТНЕРИ» добре відомим в Україні. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=4d7295be-fbee-41b1-8002-0ae44b632f1a&title=ZnakiDliaTovarivIPoslugViznaniDobreVidomimiVUkraini2019-Rik>. (дата звернення: 04.09.2023).
15. Рішення Апеляційної палати Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 26 вересня 2019 р. про визнання знака «ЗБІТЕНЬ, зобр.» добре відомим в Україні. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=4d7295be-fbee-41b1-8002-0ae44b632f1a&title=ZnakiDliaTovarivIPoslugViznaniDobreVidomimiVUkraini2019-Rik> (дата звернення: 04.09.2023).
16. Рішення Апеляційної палати Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 10 жовтня 2019 р. про визнання знака «ЛУН» добре відомим в Україні. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=4d7295be-fbee-41b1-8002-0ae44b632f1a&title=ZnakiDliaTovarivIPoslugViznaniDobreVidomimiVUkraini2019> (дата звернення: 04.09.2023).
17. Фенюк А.Р. Ознаки правової охорони добре відомої торговельної марки. *Порівняльне аналітичне право*. 2020. С. 211–213.

18. Рішення Апеляційної палати від 17 лютого 2022 року : Наказ Державного підприємства Український інститут інтелектуальної власності від 13.07.2022 № 124-Н/2022. URL: <https://ukrpatent.org/atachs/korolivsky-smak-res-2022.pdf>. (дата звернення: 04.09.2023).

19. Оніщик Ю.В.; Лобач В.Р. Стадії провадження у справах з публічно-правових спорів в адміністративному судочинстві. In: The 9 th International scientific and practical conference “Science and innovation of modern world”(May 18–20, 2023) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2023. 727 p.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.4.31>

ШАПАРЕНКО О.С.

ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПОМІЧНИКА СУДДІ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ

THE CONCEPT AND STRUCTURE OF THE LEGAL STATUS OF AN ASSISTANT JUDGE IN TERMS OF ORGANIZATIONAL SUPPORT OF THE JUDICIAL PROCESS

Метою статті є теоретико-правова характеристика поняття та структури правового статусу помічника судді щодо організаційного забезпечення судового процесу. У статті досліджено поняття та структуру правового статусу помічника судді щодо організаційного забезпечення судового процесу, що в свою чергу впливає на адміністративно-правовий механізм функціонування відповідної інституції загалом і в контексті забезпечення дотримання прав і свобод людини і громадянина в судовому процесі, зокрема. Доведено, що адміністративно-правовим статусом є теоретико-правова категорія, котра вміщає в собі низку елементів, що утворюють правові підстави для суб'єктності того чи іншого учасника правовідносин. Він, на думку вчених переважно складається з прав, обов'язків, повноважень, інституту юридичної відповідальності. Окремі дослідники розглядають вказані елементи за умов різності комбінацій і з урахуванням багатоманітності функціонування правової системи того чи іншого суспільства. Доведено, що адміністративно-правовий статус помічника судді загалом, а також у частині повноважень щодо організаційного забезпечення проведення судового засідання складається, перш за все з прав і повноважень, а також обов'язків, котрі доктринально визначаються нормативно-правовими актами українського законодавства та виокремлюють ту чи іншу компетенцію з-поміж спільної діяльності декількох суміжних інституцій. Додатково обґрунтовано позицію про те, що організаційним забезпеченням судового засідання з боку помічника судді є виконання останнім конкретних функціональних обов'язків, що в свою чергу безпосередньо впливають на своєчасність, якість, змістовність та правомочність проведення такого судового засідання. При цьому, зазначений суб'єкт не має відношення до відправлення правосуддя, як такого, оскільки ці функції безпосередньо покладаються на суддю, помічником якого й є відповідна посадова особа суду (патронатної служби). Перспектива подальшого дослідження полягає в потребі чіткого окреслення особливостей юридичної відповідальності помічника судді, як елементу його адміністративно-правового статусу, що в свою чергу впливатиме на якість виконуваних ним обов'язків.

Ключові слова: статус, помічник судді, правосуддя, судовий процес, організація роботи, правозахист, організаційне забезпечення.